

Kapitel 6: Helleruplund Kirke – bygningen, interiør, inventar og løsøre (1956 -)

Beskrivelse af kirken

Kirken er opført i røde sten i traditionel bykirkestil som korskirke. Længde fra indgangsdør til væg bag alter 36 meter. Højden i midterskibet 11 meter og bredden 11 meter med 4-trins trappe fra midterskib til kor. Orglet er placeret over indgangsdøren med plads til et større kor på orgelpulpituret. Sidemure og korslutningen leddelt af stræbepiller i to afsæt, gavlene med dekorationer af højblændinger, på østsidens udbygninger helt ned til sokkelen. Tårnet er kronet af et højt, svagt opskalket, kobberklædt pyramidespir, i alt 42 meter højt (½ meter højere end Rundetårn, der måler 41½ meter incl. den knap 7 meter høje observatoriekuppel på toppen). Hovedindgang gennem en forhal i tårnrummet ad en granitportal med kors-prydet tympanon. Indvendig står kirkerummet i gule sten med hvælvinger i spidsbuestil - tre fag krydshvælv på falsede vægpiller. Valget af at lade de gule sten indvendig fremstå rå frem for hvidkalket var ikke nogen nem beslutning for kirkekomiteen at træffe – hvert enkelt komitemedlem blev bedt om at afgive sin skriftlige stemme, velvidende at fugning ville betyde en merudgift nu på ca. 17.000 kr., men en besparelse på ca. 10.000 kr. hvert 10. år til kalkning. Der var flertal for ikke at hvidkalke - man kunne ad åre så evt. beslutte at foretage en hvidtning. På sidevægge i både hovedskib og sideskibe indmuret lydisolierende sten efter udregning for akustik af professor Ingerslev. I hovedskibet under normale forhold 302 siddepladser, i korsarmene 160, på pulpiturene 110 samt 38 siddepladser i koret – total 610 (barakkirken havde plads til 375). Alt træværk udført i eg. Kirken opvarmes med gulvvarme fra i starten et oliefy, siden ved fjernvarme. I det hævede kor under et glat trækors alterbordet i umalet træ med gyldent Kristus-monogram placeret mellem alfa og omega. Døbefonten i venstre side i koret, prædikestolen i højre side ved korrampen set fra indgangen.

I tilbygninger på korsarmenes vestside mod syd præsteværelse og både mod nord og syd til pulpiturene. I tårnets sidebygninger mod syd venteværelse (i dag dåbsværelse), mod nord kontor (i dag til kirketjenernes) og trappe til orgelpulpituret. Krypten under koret benyttedes fra start som sakristi med plads til 60 ved mindre møder og konfirmandundervisning. Kirkekomiteen havde i 1950 efter barakkirken var indviet et udestående, der hed opførelse af et ligkapel. 22. november 1950 kunne Nørup-Nielsen meddele arkitekt Hvalsøe, at man endeligt havde besluttet sig for en fremtidig korskirke i røde sten – det betød at et ligkapel i så fald skulle anbringes på grunden godt ned mod Bernstorffsvej og opføres i røde sten og indtil den endelige kirke opføres dækket af høje stedsegrønne træer á la kirkegårdens. Det kom ikke – det blev til et dobbeltrummet redskabs- og opbevaringsskur. Da den endelige kirke opføres blev der ligkapel med plads til 2 kister under den nordre korsarm på vestsiden – det blev afløst af et kisterum i den senere opførte sognegård og rummet i stedet brugt som depotrum. 1959 anskaffedes 2 kandelabre til brug i kapellet.

Pressens vurdering af kirkebygningen ved indvielsen

Villabyerne hæftede sig ved kirkens indre, "hvor den af akustiske hensyn er beklædt med hulsten, hvilket i særlig grad fremhæver kirkens smukke hvælvinger. Kirkebænkene er i lyse og venlige farver, i korsarmene har man dog foreløbig måttet nøjes med stole. Bag alteret hænger et "krucifiks" i egetræ

og foran alterbordet ligger et tæppe, der er et enestående stykke håndarbejde. Også kirkens indre belysning er ganske speciel og et resultat af mange prøver. Ved at sætte spændingen ned i de enkelte pærer har man gennem mangeblussene opnået, at kirkerummet ligger i et varmt, gulligt lyskær, der skaber en egen hyggelig stemning i kirkerummet, og når selve kirken står som silhuet mod aftenhimlen er det gule skær gennem de høje kirkeruder af en egen betagende virkning”.

Berlingske Aftenavis gav 1. december 1956 sin vurdering af kirkebygningen ”Man skal se den indvendig – ikke lade sig bestemme af indtrykket, man får af tårnfacaden, som virker tung og jordbunden trods de 41 meter til det halvanden meter høje kors i toppen. Indvendig står kirken med gule mursten, og det store, hvælvede rum præges stærkt af et vældigt kor, der ligesom løfter hele kirken. Kirkebænke i lys eg giver varme til det lyse rum. Der er af akustiske grunde anvendt hulsten i nogle murflader – resultatet er i hvert fald blevet udmærkede lydforhold for både tale og det store orgel”. Bladets reporter hæftede sig også ved Pelikan-tæppet foran alteret. Om det skrev reporteren ”det er et stort spørgsmål om tendensen til at finde gamle symboler, som almindelige mennesker ikke forstår, frem i den kirkelige kunst er rigtig, og om ikke de rent abstrakte symboler, man fra visse sider går ind for, i virkeligheden ikke siger nutidsmennesker mere, idet de ikke absolut kræver en forklaring”. Om koret og belysningen skrev bladet ”Det er hævet 4 trin over midterskibet og uden at vide om arkitekten bevidst har tænkt på det – det har i hvert fald skabt udmærkede betingelser for kirkespil. Til venstre i koret står en nyskabt sandstens-døbefont – hvid og kølig – og på muren bag den hænger et krucifix, der tidligere har hængt over Vilhelm Becks skrivebord (Vilhelm Beck var en dansk præst og formand for Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark). En interessant nyhed er belysningen – man har fundet en meget smuk og forbilledlig løsning efter mangeblusprincippet”.

Pladsen foran kirken

Pladsen foran kirken skulle blive omstridt. Reelt var det jo en del af kirkens grund, men kirkekomiteen fornemmede, at det var noget, man burde drøfte nærmere med kommunen. Gentofte kommunalbestyrelse tog sagen op og svarede menighedsrådet, at den havde imødekommet kirkekomiteens andragende af 16. oktober 1956, således at regulering af arealet foran Helleruplund nye Kirke mod Bernstorffsvej udførtes ved kommunens foranstaltning og for dennes regning, imod at arealet mellem kirke og Bernstorffsvej vederlagsfrit blev overdraget kommunen – og at der herunder blev afstået fornødent areal til anlæg af en holdebane for biler langs Sehestedsvejs sydside ud for kirken. Det blev senere opgjort til 308 kvadratmeter i deklARATIONEN udover det fornødne areal til holdeplads langs Sehestedsvejs sydside – dog således at arealet fra Helleruplund kirkes nordre korsarm mod vest ikke måtte underkastes ændringer, der ville hindre transport af kister på katafalkvogn fra kapellet ind i kirken gennem dobbeltdøren i den nordre korsarm.

29. april 1957 blev arealet foran kirken ud til Bernstorffsvej ved deklARATION overdraget til Gentofte Kommune. Derfor ejes de bænke, der senere placeredes foran kirken og ved den senere tilkomne sydmur, ikke af kirken, men af kommunen. Men det var Helleruplund Kirke, der i efteråret 1972 anmodede kommunen om at opsætte bænkerne foran kirken – ville også gerne have haft

blomsterkrybber. Helleruplund Kirke fik tilladelse til at opsætte sin flagstang på arealet – den nyeste indkøbt november 1990.

25. oktober 1960 anmodede en ”dame i sognet” om at der indførtes parkeringsforbud foran kirken. Da det netop var en principsag for kommunen ved sognets stiftelse, at området foran kirken var kommunens anliggende og ikke Helleruplunds eget, sendte man anmodningen videre til kommunen. Resultatet blev, at politiet af kommunen blev bedt om at male gule P-forbud foran kirken. Året efter gav Gentofte kommune tilladelse til opkørsel helt op til kirken på forsøgsbasis – men der måtte ikke være permanent P-plads her. Juni 1968 fastsatte politiet P-forbud på Bernstorffsvej undtagen for ærinder til kirken og P-forbud på Sehestedsvejs sydside kl. 08-19.30.

I november 1974 henvendte menighedsrådet sig ved sin formand Bent Haunstrup Clemmensen igen til kommunalbestyrelsen. Menighedsrådet havde længe næret et ønske om at gøre kirkepladsen lidt mere miljøvenlig og derfor anmodedes kommunalbestyrelsen om at tage sagen op til en nærmere drøftelse. Menighedsrådet forestillede sig, at nogle blomsterkasser, enkelte træer og et par bænke kunne gøre pladsen mere ”grøn” og tiltalende for såvel kirkegængere som for kommunens øvrige beboere. Rådet gjorde også opmærksom på, at der ville være mulighed for at et privat fond under menighedsrådets bestyrelse kunne yde et medbidrag, hvis det ønskedes af kommunalbestyrelsen. Rådet gjorde opmærksom på, at flagstangen om muligt burde flyttes ca. 1 meter nærmere kirken, idet flaget ved vestlig vind blev ødelagt af og generede de elektriske luftledninger. I første omgang fik rådet februar 1975 afslag på sine ønsker, men i maj kom så alligevel et forslag fra stadsingeniøren. Det rummede bl.a. plantning af et platantræ meget tæt på indgangen til kirken, som menighedsrådet var meget betænkelig ved. Der var behov for at kunne køre helt op til kirkens hovedindgang, herunder med rustvogn, men ellers var rådet meget tilfreds med den skitserede løsning, der rummede bl.a. 2 bænke. Platantræet blev da også droppet igen og pladsen gjort ”grøn” og indbød til at sætte sig ned til en stille stund.

Belysning udefra

Der blev ad flere gange etableret projektørbelysning udefra af kirken. Første gang i 1970, hvor der etableredes prøvedemo af projektørbelysning af tårn og spir – senere samme år opstilledes lyskastere til at belyse glasmosaikkerne udefra ved aftengudstjenester. De opsatte projektører til at belyse tårnet og spiret tændte og slukkede med gadebelysningen. Der blev ikke installeret el-måler, men afregnet en fast pris med NESAs – en pris der dermed oplevede at blive sat ned ved indførelsen af sommertid.

I 1979 anmodede giveren af tårnuret om at få den del af tårnet, hvor uret var, belyst – en belysning, der blev ordnet med et par små projektører monteret på standere foran kirken og som ikke tændtes i sommerhalvåret. I 1990 genoptoges den udvendige belysning af kirken i aftentimer incl. projektørbelysning af tårn og spir samtidig med at lys inde i kirken automatisk slukkes kl. 23. I slutningen af 2003 genetableredes den udvendige belysning af glasmosaikruderne.

Sydmuren

Hele tiden skulle der være en klar afgrænsning og afskærmning mellem kirkens grund og dens naboer

mod syd. I første omgang besluttede man sig af økonomiske grunde for et granraftehegn med betonstopler til en pris af 32 kr. per meter, som naboerne medfinansierede. I efteråret 1978 indledte man et langvarigt forløb om etablering af en sydmur, som man i starten ønskede 1/3 medfinansiering af fra naboerne. Man løb ind i det problem, at ved deklaration af 19. maj 1897 tilfaldt hegnspligten alene ejeren af den grund, som kirken var opført på. Med deklarationens originale ordlyd "Undertegnede proprietær Søren Christian Sørensen som ejer af den halve Svejgaard, matr. nr. 15 a Gentofte by og sogn, og medundertegnede overretssagfører Frederik Wolff som ejer af matr. nr. 14 u af samme by og sogn, erklærer herved, at grænsen imellem vore ovennævnte ejendomme er det på vedhæftede af landinspektør Boocks udarbejdede kort med rødt markerede nye linier. Jeg Wolff erkender derhos, at hegnspligten for så vidt angår den ovennævnte 96 alen lange grænselinie imellem det nuværende matr. nr. 14 u og matr. nr. 15 a ifølge overenskomst imellem os fremtidig alene påhviler mig og efterfølgende ejere af matr. nr. 14 u uden at ejeren af matr. nr. 15 a er pligtig at deltage deri. Underskrevet Sørensen – Wolf". Kirkens grund var matrikel 14 u. Man konstaterede så også, at det nuværende raftehegn ikke stod i skellet. Skulle man erstatte hegnet med en 30 cm bred mur var man 40 cm inde på nabogrunden og kirkens midler måtte kun bruges på kirkens grund. Det hele faldt dog på plads, og der opførtes en flere meter høj mur i røde sten langs hele sydskellet – en mur, som man i 1989 måtte gennemføre en større reparation og opretning af.

Klokkerne

A.P. Møller skænkede kirken to klokker i et brev af 22. maj 1942. Han var længe "anonym giver", men inskriptionen på den ene af klokkerne røber den anonyme giver som skibsreder A.P. Møller. Beløbet var i den tids dagspris 26.000 kr., som A.P. Møller ønskede taget med på indsamlingslisten som "anonym giver". 21. maj 1948 skrev A.P. Møller til leverandøren, Jydsk Jernstøberi i Brønderslev, at de skulle sætte den lille klokke i arbejde snarest, og at den skulle have samme klang (tonen a) som den, man i sin tid leverede til Hellerup Kirke. Den lille klokke vejede 635 kg. 30. juni 1948 godkendte Kirkeministeriet, at denne klokke kunne anvendes i forbindelse med den midlertidige barakkirke. Den store klokke fik tonen fis og vejede 1070 kg – men i mellemtiden havde Jydsk Jernstøberi indstillet klokkestøbning, hvorfor A.P. Møller i 1950 henvendte sig til Smithske Jernstøberier i Ålborg. Han bestilte, at der skulle indgraveres "Jeg skænkede Helleruplund Kirke til minde om Chastine McKinney Møller" på den ene side og verslinjen "Kalde på gammel og på ung" (Grundtvigs salme "Kirken den er et gammelt hus") på den anden, samt at støberiet skulle skrive "De Smithske støberier i Aalborg gjorde mig i aaret 1950" foroven. Den store klokke opbevarede i årene frem til den blev hængt op hos tømremester Hartmann på Tranegårdsvej.

I juni 1956 kom begge klokker op at hænge i den nye kirkes tårn. Der blev dog fortsat kun ringet med den lille klokke – der før hang i klokkestablen til barakkirken. Først på indvielsesdagen ringede man med den store klokke. I 1959 besluttedes ved førstkommende klokkeeftersyn at flytte kimeapparatet fra den lille klokke til den store klokke – for det var svært at høre på den lille. 4. juni 1975 installerede man automatisk ringeranlæg efter at have besøgt Jægersborg og Gentofte Kirker for at høre om deres erfaringer. Siden har klokkemotorerne et par gange været sendt til reparation – 1989 og 2016.

INTERIØR

Indretningen domineres af det kirkelige inventar, bænkenene, stolene og el-belysningen i kombination med lysindfaldet fra vinduerne og ikke mindst senere fra glasmosaikkerne i koret.

Belysningen

Menighedsrådet fik lejlighed til at diskutere hvordan man skulle forholde sig til belysning i den meget store kirke, man var gået i gang med at opføre. Formand Paludan henstillede på maj-mødet 1954 til medlemmerne, at de hver gjorde sig deres iagttagelser ved deltagelse i tjenester i andre kirker. Det blev firmaet Fog & Mørup, der kom til at levere det, som mange fra start berømmede som en smuk og hensigtsmæssig belysning til kirken – det såkaldte mangeblusprincip. Rummet blev forsynet med 4 lysekroner i midterskibet suppleret af 1 over hver af pulpiturene. Der anvendtes pærer med nedsat spænding for at give et blødt og varmt lys, der i karakter skulle minde om stearinlysets virkninger. Desuden opsattes 23 lampetter på væggene i midterskibet, 8 i sideskibe og 5 i koret ligesom der opsattes mindre lysekroner i dåbsværelse og våbenhus. Det kom til at stå kirken i ca. 25.000 kr. i anskaffelsespris incl. 500 specialfremstillede pærer, der hver kostede 3 kr. I 1970 besluttede man at øge antallet af kerter i kirkekronerne med 50%. Kronerne kan sænkes med håndbetjente hejseaggregater monteret til hver lysekrone på loftet. I 1990 installerede man et tænd/sluk-ur på den særlige lysbue monteret på korbuens indervæg, der tændte lyset kl. 18-23. I 1996 flyttede man en af lysekronerne fra orglet til koret.

Bænke og stole

Uden ekstravagance af nogen art regnede kirkekomiteen med, at en behagelig bæk i eg til den nye kirke ville komme til at koste ca. 450 kr. og at der skulle bruges 80 bænke – en total udgift på 35.000 kr. Det skete på et tidspunkt, da man kun havde indsamlet penge til 6 bænke. I april 1956 - ½ år før kirken skulle stå færdig - havde man indsamlet midler til at anskaffe 34-35 bænke. Man besluttede indtil videre kun at give bestilling på bænke til midterskibet. Det var tanken senere – når kirken havde råd til det – også at anskaffe bænke til sideskibene. Et ønske, der bl.a. stod nr. 1 på menighedsrådets ønskeseddel ved 10-årsjubilæet i 1966. I 1970 indkøbte man 58 hynder – i alt 152 meter – til kirkebænkene i 35 kg supersoft polstermateriale med læderflonel på undersiden og glatte uden knapper på overfladen. 4 år før havde man til brug for ældre kirkegængere anskaffet 25 puder, der var fremlagt i våbenhuset. 10 år senere anskaffede man 20 løse rygpuder. I 2008 udskiftede man de oprindelige hynder med skindbetrukne kirkehynder fra Jaksland Aps – 3 per bæk.

Kirkebænkene – 38 i alt – blev smykket med træskærerarbejder i rosetter på gavlene. Arkitekt Hvalsø bad fru Ingeborg Pedersen om at stå for udsmykningen med motiverne "Tro, håb og kærlighed". Ingeborg Pedersen skrev selv i specialbrochuren om Ingeborg Pedersens kirkekunst i Helleruplund kirke, at hun blev overrasket og glad og med sin salmebog cyklede ud i Dyrehaven og bad om, at Gud ville fylde hendes sind og give hende de rette motiver. Hun var ikke i tvivl om, at det skulle være Brorsons salme "Op, al den ting, som Gud har gjort". Det blev overladt billedskærer Ejnar Knudsen i Fiolstræde

at skære de 38 motiver fordelt på 19 episoder af Jesu liv på højre side set fra våbenhuset med den overordnede tanke, at man bevægede sig fra dør til alter under titlen "Se, din konge kommer til dig" og 19 inspireret af Brorsons salme på den venstre side. Med en enkelt afvigelse – for midt i Brorson-salmen blev indskudt en enkelt roset med temaet "Tråden fra oven" af Johannes Jørgensen. Alle 38 motiver blev afbildet i specialbrochuren.

Man manglede op til kirkens indvielse løsning på 50 stole til koret til brug for altergæster. Her faldt kirkeværgen Schiønnemanns tanker på stolene i Viborg Domkirke. Han henvendte sig og ønskede at få oplyst leverandør – fik også som svar tilsendt tegningerne til domkirkens stole, der var udført i røgfarget eg med opborede gummidupper i benene, samlestang i ask med stopkiler og polstring i skumgummi og betrukket med lyst læder. De var specialtegnet af kgl. bygningsinspektør Thomas Havning – og Viborg betingede sig, at tegningen i givet fald skulle ændres noget. Man besluttede sig derfor i stedet for et tilbud fra Fritz Hansen på 40 stole til en samlet pris af 5.000 kr.

En dame i menigheden bekostede 2 stole for præsterne til koret. På møde i menighedsrådet 2. december 1974 besluttedes endeligt, at der ikke skulle være kirkebænke i sideskibene – i stedet indkøbte man hos Lysberg, Hansen & Therp 60 skindbetrukne armstole i eg indfarvet som øvrige inventar i kirken efter forinden at have arrangeret prøvesidning af diverse stoletyper. Man sørgede for at indhente godkendelse hos provsten til, at der kom stole og ikke faste bænke i sideskibene, for på de oprindelig godkendte tegninger var der angivet bænke.

Gelænder

Der opsattes 2 gelændere i messing året efter indvielsen ved opgangen til koret – senere et gelænder udendørs ved hovedindgangen. I 2008 flyttedes gelænderet i prædikestolssiden, så det kunne benyttes fra begge sider.

Højtalere og lydanlæg

Der kom gennem årene stor fokus på lydforholdene, især når præsterne læste teksterne og prædikede. Et af menighedsrådets medlemmer gjorde i 1963 særlig opmærksom på, at der var problemer med at høre i nederste tredjedel af kirken og ikke mindst ved begravelser, hvor kisten måtte antages at tage en del af lyden. Der installeredes et tunghøreanlæg på prøve, efterfulgt i 1974 af prøveopsætning af 2 højtalere og mikrofon, der skulle sættes frem ved døbefont og kiste. Næste trin var at anskaffe trådløs mikrofon på prøve og lydanlæg i 1988 – men det virkede ikke helt som ønsket. I 1990 kom der igen prøveopstilling med nye forstærkere til højtaleranlægget – i 1998 opsattes medhørshøjtaleren i dåbsværelset. Stadig var man ikke helt tilfredse med lydforholdene, så i 2015 anskaffede man et nyt Phonic Ear højtalersystem incl. musikafspilningsanlæg. 2020 forbedrede man det yderligere ved at montere 2 antenner inde i kirkerummet til præstemikrofonerne – fysisk anbragt ved døren ind til præsteværelset.

INVENTAR

Udover det til enhver kirke hørende inventar – alter, prædikestol, døbefont og orgel – er Helleruplund

Kirke hen over årene beriget med et særligt altertæppe, et smukt dåbsfad, et mindre krucifix, et modelskib, en kirkeløber op gennem midtergangen, et flygel samt et mindre mobilt kororgel.

Alter med kors, alterduge, lysestager og altersæt

Alterbordet udført i umalet eg kostede ved anskaffelsen 2.000 kr. På forsiden smykket af et antepedium med et udskåret, guldbemalet "Chi-rho"-symbol omgivet af alfa og omega svarende til det symbol, der senere kom til at gå igen i kirkens segl anbragt på tårnets yderside og med Luther-rosen i centrum understregende Kristi kærlighed som centrum for alt. Foran alteret 2 bedeskamler betrukket med lyst svinelæder ligesom alterskrankens knæfald – i 1993 blev både skamler og knæfald ombetrukket. Ved anskaffelsen kostede alene altersranken med knæfald 5.400 kr.

Et kors i eg blev ophængt på korvæggen over alteret; det kostede 590 kr. i 1956. Det var et problem at få det belyst. De første pærer sprang ustandseligt, så man enedes i 1975 om at montere et andet system. Nogle år senere undlod man helt at tænde denne belysning. Først i slutningen af 2014 genetablerede man lyset bag korset. Lyset kan ved et enkelt tryk på kontakten slukkes, hvis præsten skulle ønske det ved en kirkelig handling.

I december 1959 blev trinene i trappen fra skib til kor afslebet og plastikbehandlet - i 2008 indlagdes striberne af mørkt træ af sikkerhedsgrunde i trinene.

Alterdugen tog man med fra barakkirken. I 1987 anskaffede man sig fra Kirkelig Kunst en Haderslevkant til alterdugen. 4. december 2001 – på kirkens 45-årsdag – kunne man indvie en håndkniplet kant til alterdugen, som man modtog som gave. Forinden havde den været påsat med knappenåle, så menighedsrådet kunne besigtige den.

Altersæt og lysestager blev også taget med fra barakkirken. I 1959 anskaffede man to lysestager til hverdagsbrug – de fine skal kun være fremme til gudstjenester. I 1996 repareredes kirkesølvlet generelt og den 7-armede lysestage forgyldtes.

Altertæppet

Foran alteret et altertæppe med broderet pelikan-motiv. En kreds af damer i sognet – tallet svinger omkring 80 alt efter kilde, - havde udført arbejdet. Ikke blot syet sting på sting, men også bekostet udgifterne til garn, som der stadig i kirkens arkiv opbevares garnrester af til evt. reparation. Ingeborg Pedersen tegnede det smukke motiv – en pelikan med unger. Syningen stod på i et halvt års tid og startede i maj 1956, så man kunne nå at være færdig til kirkens indvielse. Skulle en enkelt have stået for arbejdet ville det – selv med en 8 timers normal arbejdsdag – have taget 3 år. Alene udførelsen af pelikanmotivet, som fru direktør Gravesen påtog sig, lagde beslag på 900 arbejdstimer. I vejledningen til syningen – som hver "sydame" i de i alt 17 grupper, som arbejdet blev opdelt i, fik udleveret 6. april 1956 - skrives, at garnet er indanthrenfarvet og mølbehandlet. Snoet garn og derfor af særlig slidstærk kvalitet. Vejledningen advarede mod, at arbejdet IKKE måtte udsættes for direkte sollys. Opfordringen i vejledningen lød "Vi lever i en fortravlet tid – lad os prøve at spænde fra, når vi syer på dette altertæppe. Jeg tror, at vi i mange stille timer, hvor vi er beskæftiget med dette arbejde, vil kæde tanker

og bøn for arbejdet fremover ind i stingene efterhånden som vi syer dem. Bøn om, at Gud vil velsigne dette arbejde og de mennesker, der samles om det nu og i fremtiden. Kaj Munk kaldte bønnerne for den vældigste af alle jordens kraftkilder. Tankerne vil under arbejdet gå ad mange veje og passere livets højtider i glæde og sorg. De vil se en ung brud knæle foran alteret, De vil se et gammelt prøvet ægtepar bøje knæ og gå til alters. De vil se unge konfirmander stå foran Gud selv, og efterhånden som De lever Dem ind i den rige tankeverden, vil De komme til at holde af det, og måske savne det den dag, det er færdigt”.

I 1996 – efter at have ligget i 40 år – blev altertæppet repareret og rensat. Igen i 2008 afmonteret, rensat og lagt på igen - i 2012 reparerede Ellen Thyboe igen tæppet. Pelikan-symbolet er beskrevet i specialbrochuren ”Ingeborg Pedersens kirkekunst”, som Helleruplund udgav i 2002 – her citeres Ingeborg Pedersen for, at hun fandt pelikanmotivet ved et besøg hos kunstneren Sine Struwe blandt udstillede messehagler, og ikke var i tvivl om, at det skulle være motivet til altertæppet i Helleruplund. Motivet ikke ukendt fra kirker. Efter en antik fortælling sårer pelikanen sig selv med næbbet i brystet for at nære sine unger med sit blod – et motiv der fra oldtiden blev et symbol på Kristus, der ofrede sit blod for os. Arkitekt Hvalsøe godkendte forslaget og det var sognepræst Nørup-Nielsen, der bad Ingeborg Pedersen om at finde en kreds af damer, der ville brodere altertæppet. Edith Maindahl, der var ansat hos Clara Wæver, skaffede stramejet og garnet indfarvet i de rette farver. Det første møde i altertæppe-damekredsen blev holdt i præstegården – her delte damerne sig i 6 distrikter. Altertæppet blev færdigt 31. oktober 1956 og var pålagt inden indvielsesdagen.

Prædikestolen

Prædikestolen er som det øvrige inventar i eg – og med lydhimmel. Stod kirkekomiteen i 2.000 kr. Prædikestolen placeret til højre ved trinene, der fører fra midterskibet op i koret. Ombygget let i 2003 og fik i juni 2006 en pult tegnet af arkitekt Niels Bang, København.

Døbefonten med dåbsfad og dåbskande

Døbefonten udhugget i sandsten i 2 stykker placeret på en af grosserer Frøkjær Jensen skænket sokkel af Bremersandsten. Dåbsfadet af sølv tegnet af Kirsten Dragsted – anskaffet i 1959. Samme år besluttede man at anskaffe et billigere dåbsfad, der kunne stå fremme til daglig og kun have det ”rigtige” dåbsfad fremme, når der afvikles dåb.

Dåbskanden udført i sterlingsølv hos Hofjuveler Dragsted, tegnet af sølvsmed Folmer Dalum og skænket i juni 1964 af fru Marie Lauritzen med inskriptionen ”Til minde om arkitekt Joh. Lauritzen” og på kandens sider en korsdekoration ciseleret med pensel. Sølv overfladebehandlet, så kanden stadig står i en halvmat glans. Også den er kun fremme ved dåbshandling - rummer 2 liter.

Orglet

Der var ved kirkens opførelse et stærkt ønske om at få et nyt orgel til den nye kirke. Det lille orgel på kun 8 stemmer fra barakkirken tænkte man kun på at tage med til den nye kirke som en absolut nødløsning. Menighedsrådets formand, kirkeværge og organist begav sig i 1955 ud på en intens

studierejse og sondering, der bl.a. førte dem til Sverige for at bese orgler. Man var forberedt på, at det kunne være en så stor sag, at den krævede fremlæggelse på et offentligt menighedsmøde. Kirkeministeriet gav i maj 1956 lov til, at der kunne optages et lån til indkøb af et nyt orgel, forrentet og afdraget over den kirkelige ligning. Allerede 3. juni 1954 fremsendte Frobenius Orgelbyggeri en tegning med deres forslag til orgelopstilling i Helleruplund Kirke ud fra tegninger, de havde fået fra arkitekt Hvalsøe over kirkebygningen. 14. februar 1956 kom et forslag fra Troels Krohns Orgelbyggeri, der opererede med at der i første omgang indsattes 23 stemmer forberedt med mulighed for efterfølgende at udbygge til 39 stemmer og tilbød måneden efter at overtage det gamle orgel fra barakkirken til en pris af 20.000 kr. Ugen før havde Frobenius indsendt deres tilbud på orgel ligeledes med 23 stemmer og mulighed for udbygning til 39 stemmer. Også Frobenius var villig til at købe det gamle orgel – til 18.000 kr. Kirkekomiteen besluttede at benytte Troels Krohns tilbud på 137.000 kr. og man optog et orgellån på 117.000 kr. over 20 år til 6½ % forrentning i Hellerup & Omegns bank. Krohn indsatte uden beregning en ekstra stemme, så orglet til sin tid kunne udvides til 40 stemmer. 23. maj 1956 blev kontrakten indgået efter at kgl. bygningsinspektør Maar i princip havde godkendt orgelfacade og placering, og man gik i gang med byggeriet for at orglet kunne være færdiginstalleret til brug på kirkens indvielsesdag 2. december 1956.

Den færdige opbygning var i 4 værker - Hovedværk med Principal 8' klingende i facaden, Rygpositiv med Principal 4' klingende i facaden samt Pedal med Principal 16' klingende i facaden, - og med rent mekanisk spilletraktur. Overværk som svelleværk placeredes i så højt et plan, som det var teknisk muligt og i selvstændigt orgelhus beliggende bag ved Hovedværket. Alle piber udført i legering med ca. 70% tin, orgelfacader og orgelhuse i prima fyr. Spillebordet blev indbygget i orgelfacaden. Spillebord og orgelbænk var i eg. 17. januar 1963 oprettedes et Orgelfond med det formål at indsamle midler til udbygningen til 40 stemmer – første indbetaling 500 kr. kom fra Hellerup Seminarium som leje for brug af orglet til undervisningsbrug. Udbygningen fik afleveringsforretning 11. november 1970.

Nyt orgel

Allerede i 1990 startede overvejelserne om forbedring af det eksisterende orgel. I første omgang om man skulle omdisponere og omintonere, men det blev ved overvejelserne. Det blev i stedet til nødreparationer for bl.a. at sikre, at de to store facadepiber ikke kunne styrte ned i kirkerummet. Orgelkonsulent Ole Olesen betegnede orglet som fra første færd underlødigt i håndværksmæssig, teknisk og klanglig henseende og frarådede at ofre penge på en forbedring. Han brugte ved mødet med organisten og kirkeværgen ord som "skandaløs" og "Disneyland" og sluttede med at konstatere, at i dag (1991) ville orglet slet ikke kunne være godkendt. Eneste brugbare løsning ville være et nyt orgel. Orgelsagen genoptoges i 2009. Som fagkyndig orgelkonsulent tilknyttede man nu professor Hans Fagius og menighedsrådet nedsatte atter et særligt orgeludvalg. De nødvendige tilladelser blev indhentet ligesom der i 2011 blev indhentet udbudsmaterialer fra udvalgte orgelfirmaer fra Danmark, Norge, Tyskland, Holland og Schweiz. Det endte i efteråret 2011 med 4 tilbud, hvorefter Helleruplunds egen organist sammen med orgelkonsulent Flemming Dreisig tog på rundrejse for at bese orgler som tilbudsgiverne havde stået for.

Menighedsrådet besluttede sig for at lade Carsten Lund bygge det nye orgel hos Th. Frobenius & Sønner i Lyngby – et orgel med 43 stemmer. Kontrakten indgået 4. september 2012. Økonomien var stram – så stram, at man i første omgang så sig nødsaget til at udskyde svelleværket. Det hele blev reddet ved at A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formål skænkede de manglende 1½ million kroner, så også svelleværket kom med fra start. Spillemekanikken mekanisk, registermekanikken et elektropneumatisk system og for at kunne udnytte orglet optimalt forsynet med computer til at programmere de forskellige registerkombinationer. Egetræet til orgelhusene indkøbtes fra Weserbergland, douglasgran til de største orgelpiber fra Langesø Gods på Fyn. Spillebordet bygget af egetræ, de hvide spilletangenter af koben, registertræk og overtangenter af ibenholt.

Det lykkedes at finde en køber til det gamle orgel. Det var en hollandsk menighed, som i 2013 fik det gamle orgel demonteret og fragtet til et orgelbyggeri i Schweiz, hvor det blev restaureret og ombygget før det indsattes i Eben-Haëzerkerk i Ouddop, Holland. Nedtagningen kunne følges online og blev dokumenteret på CD. Det tomme hul efter det nedtagne orgel dækkedes i første omgang af et kæmpebanner med foto af det nye orgel, der spændtes tværs over kirkerummets østvæg.

Rokkeægget

Da man tog det gamle orgel ned fandt man et tørret rokkeæg ophængt i det - hvorfor nu det? En kontakt til Dansk Folkemindesamling og Ole Olsen fra Nationalmuseets Danske Orgelregistrant afslørede, at rokkeæg bl.a. omtaltes som "Fandens trillebør", "Fandens hovedpude" og "tangmus". Rokkeæg i danske kirkeorgler kunne de ikke betegne som noget udbredt fænomen, men det var ikke ualmindeligt at amatøratanister anbragte små fine djævlefigurer på skjulte steder, f.eks. i prædikestolshimle. Eftersom rokkeægget var anbragt på et sted, hvortil der ikke var almindelig adgang, var det nærliggende at forestille sig, at det var en orgelbygger, der havde hængt det op. Og Ole Olsen fra Nationalmuseet ville stærkt anbefale, at rokkeægget fulgte med orglet til Holland, og at der oprettedes en klausul om at det aldrig måtte fjernes, idet det hørte til orglets kulturhistorie. Det skete nu ikke – rokkeægget fik heller ikke en plads i det nye orgel, men måtte nøjes med at hænges op på en opslagstavle i organistens rum.

En parallel fandt man på Københavns Rådhus – her havde man identificeret væsenet på undersiden af buen på karnappen midt i gården som Fenrisulven siddende på to rokkeæg. Blandt rådhusbetjentene gik man straks i gang med at finde ud af, om der fandtes rokker i Danmark dengang, da arkitekt Martin Nyrop stod for opførelsen af rådhuset. For man vidste, at med få undtagelser brugte han altid danske motiver til sine mange udsmykninger. Og ja, der findes hele ti arter af rokker i Danmark – både dengang og nu. Det næste spørgsmål var om rokken spillede en rolle i den nordiske mytologi, især i forbindelse med underverdenen, hvor også ulven og lindormen huserer. Man fandt frem til, at rokkeægget var et varsel om dommedag eller ragnarok, og det bekræftede i så fald, at det var Fenrisulven, der stak sit fæle ansigt frem i karnappen. Mon ikke placeringen var valgt her, hvor Stadsarkivet lå bag vinduet og gemte "uhyrerne" i vores historie. Nu havde man både Fenrisulven, rokker og lindorme som fordulgte og skjulte trusler truende menneskeheden. Tanken måtte være "vær årvågne - ellers kommer vi!". Det

understregede i så fald betydningen af at søge visdom og lys i forhandlingerne under lindetræet oppe i rådhusets borgersal – træets rødder skal nemlig have visdommens styrke til at holde ulykkerne nede!

Det nye orgel opføres

Januar 2014 fik Helleruplund besked fra orgelbyggeren om, at de måtte udsætte leveringen 6 måneder grundet akut mangel på kvalificeret nøglemedarbejder. Pulpiturombygningen startede dog uændret 17. marts 2014 og blev afsluttet inden sommerferien. Et par kirkebænke umiddelbart under det nye pulpitur måtte flyttes ud og skæres til, så de 4 rejste søjler, som støttede pulpituret, kunne føres igennem bænkene.

Der blev sent i forløbet påtalt et behov for rigeligt med elstik/udtag, så det ville være muligt både at give korsangere ordentlig belysning og at koble TV- og lydoptagelser m.v. til. Det drejede sig ikke blot om et enkelt stik til en støvsuger. November 2014 var et nyt og udvidet pulpitur tegnet af arkitekt David Ploug helt færdigt, så monteringen af det nye orgel kunne gå i gang. Alene den største pibe er 236 kg tung og 5½ meter høj. 7. april 2015 begyndtes intonationen af orglets ca. 2.500 piber. Hele processen er omhyggeligt beskrevet og dokumenteret med talrige fotos i det festskrift, der blev udgivet af Helleruplund til indvielsen af det nye orgel søndag 30. august 2015. Samlet løb udgifterne op i 11 millioner kr. Langt den største del betalt over provstiets kirkelige midler, hvor der årligt over flere år blev afsat ½ million kroner. En række fonde udover A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formål bidrog – Augustinus Fonden, Herluf Krogh-Meyers Fond, Aase og Ejnar Danielsens Fond samt Mette og Jørgen Brummerstedt – ligesom der samledes ind fra private bl.a. ved den opstillede orgelpibe i våbenhuset.

Krucifixet

Til venstre for døbefonten på korbuen er ophængt et lille korsfæstelses-krucifix i sølv, der tidligere havde hængt over Vilhelm Becks skrivebord. Det blev i 1997 sendt til forgyldning. Pastor Finnerup foreslog i starten af 1970'erne at donere krucifixet til en af Becks slægtninge, men da det var givet som gave til anvendelse i Helleruplund kirke, mente menighedsrådet ikke at kunne gå imod giverens udtalte ønske - så det blev et nej. 1963 fik kirken som arv efter frøken Julie Bruun et beløb, som man besluttede at anvende til anskaffelse af et krucifix til sakristiet.

Modelskibet

I det søndre sideskib ophængtes et modelskib under pulpituret. Det vides ikke, hvilket skib det er model af – men det blev skænket af skibsreder Axel Kampen og frue og hængt op søndag 24. februar 1957.

Kirkeløberen

Gennem årene har flere kirkeløbere ligget op ad midtergangen. I 1981 anskaffede man en mørkerød løber fra Lysberg, Hansen & Therp efter at en giver havde ydet halvdelen af anskaffelsessummen. I 2008 kom den nuværende løber – vævet af kunstneren Hanne Vedel og i farver fint afstemt med det øvrige interiør. I 2013 blev kirkegulvet afvasket, olieret og poleret og kirkeløberen rensset og imprægneret og underlaget skiftet.

Flyglet

I 1979 kunne organist Arne Christensen formidle køb af et cembalo i palisander i yderst god stand til 15.000 kr. - et nyt ville koste ca. 50.000 kr. Menighedsrådet vedtog at købe det og placerede det i søndre korsram ved at fjerne nogle af stolene her. Da Det Danske Drengekor flyttede til Helleruplund Kirke i 2010 blev det gamle cembalo kasseret og erstattet med korets flygel.

Kororglet

I den orgelløse tid efter det gamle orgel var nedtaget og inden det nye Carsten Lund-orgel var installeret lånte Helleruplund Kirke et lille mobilt kororgel fra Hellerup Kirke – der også var et værk af orgelbygger Carsten Lund. Det fik lov til at forblive efter indvielsen af det store orgel i Helleruplund Kirke og benyttes især til koncerter, men også til andagter og indimellem også ved gudstjenesterne. Har sin faste plads i søndre korsarm, men er som omtalt mobilt.

LØSØRET

Løsøret udgøres af alterbøgerne, særkalkene, de særlige indsamlingsbøsser, salmebøgerne lagt frem til frit brug for kirkegængerne samt messehaglerne.

Alterbøgerne

Ved kirkens indvielse var der anskaffet ny alterbibel og ritualbog. En ny ritualbog kom i 1992 og i 1997 en ny skindindbunden salmebog til alteret.

Særkalkene

Særkalkene fra barakkirken kom med over i den nye kirke og suppleredes op til indvielsen ved indkøb af 50 særkalke yderligere samt en si til altervinen.

Kirkebøsserne

Ved udgangene ophængt i alt 9 indsamlingsbøsser i messing.

Salmebøger

I barakkirkens tid opfordrede man kirkegængerne til at medbringe egen salmebog. Man anskaffede dog et mindre antal, som opbevarede i kirken og kunne bruges af kirkegængerne, hvis de havde glemt deres egen. Traditionen blev overført til den endelige kirke – man anskaffede 100 nye salmebøger ved kirkens indvielse. I dag findes indbyggede reoler i de 2 bageste kirkebænke fyldt med indbundne salmebøger til låns under gudstjenester m.v. Der er stadig kirkegængere der medbringer egen salmebog, men det er i dag undtagelsen. En betydelig udgift for kirken, når der udgives nye autorisationer af salmebogen.

Messehaglerne

I første omgang blev de gamle messehagler repareret og taget med fra barakkirken.

En ny hvid messehagel blev syet af en kreds af damer i 1957, hvorefter man donerede den gamle til Rigshospitalets kirke.

1958 indkøbtes italiensk silkebrokade til en ny rød messehagel med et stort broderet guld kors på ryggen. Relieffet i midten af korset tegnet af Ingeborg Pedersen forestillende Gud Herren, der hviler på himmelbuen med foden støttende på Jorden, - udført i sølv af guldsmed Ejler Fangel, og sølvet blev indsamlet i menigheden. Den blev skænket af en kreds af damer i sognet og anvendtes første gang 1. søndag i advent 1958.

I 1964 indkøbtes særlige bøjler til messehaglerne og man anskaffede over kirkens Udsmykningsfond en ny violet messehagel til 1.500 kr.

I 1965 blev 2 stolaer indkøbt – vendbare, så de hver dækker 2 af farverne, henholdsvis grøn/violet og rød/hvid. I første omgang tiltænkt en assisterende præst, men kan selvfølgelig også anvendes af den præst, der har gudstjenesten.

I 1990 indhentede man et skitseforslag til en grøn messehagel hos tekstilkunstneren Ulla Petersen, Horsens. Motivet på ryggen blev en trækrone tegnet af Ingeborg Pedersen – et livstræ, der henviser til sennepsfrøet, der vokser op og bliver større end alle andre planter og får store grene, så himlens fugle kan bygge rede i dets skygge, og gengivet i en farvetone inspireret af kirkens glasmosaikruder. Den var færdigvævet og kunne tages i brug Trinitatis søndag 2. juni 1991 – kunne besigtiges ved den efterfølgende kirkekaffe. De andre messehagler blev ved samme lejlighed repareret og rensset.

2015 syede en gruppe frivillige - Inger Brok, Anette Sunne Harder og Else Kirk, - en ny hvid messehagel. Den gamle hagels lillafarvede besætninger og bånd genanvendtes, nyt stof indkøbtes i Østen i februar og den gamle hagels stof blev sprættet op i juni for at danne mønster for den nye. Det meste af arbejdet blev udført i hånden og stående. Den blev indviet Alle Helgens Dag 1. november 2015.